

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
Liberec Turnov Frýdlant

BOLESTI HLAVY

MUDr. Jehlářová Kateřina
Neurologie KNL

Klasifikační systém (ICHD-3)

Primární bolesti - skupina 1-4
Migréna, tenzní bolesti hlavy...

Sekundární bolesti hlavy - skupina 5-12
Vedlejší příznak cerebrálního či extracerebrálního onemocnění.

Kraniální neuralgie 13-14

Náhlé, nečekané

Často na akutním příjmu

První zkušenost pacienta se

silnou bolestí hlavy

Často doprovázené jinou

symptomatickou

SEKUNDÁRNÍ??

Opakující se

Většinou v ambulanci, po
objednání, ev. akutní příjem

Delší doba trvání obtíží

Někdy doprovodné příznaky

Pacient zná léčbu, průběh

PRIMÁRNÍ??

Je bolest převážně jednostranná?

Má pulzující charakter ?

Je doprovázena přecitlivělostí na světlo, hluk či pachy ?

Je doprovázena nevolností nebo zvracením ?

Zhoršuje se fyzickou námahou ?

Opakuje se, je známá ?

Migréna

- Ž > M
- Dg. - anamnéza, klinický obraz, negativní zobrazovací metody, rodinná zátěž
- Aura (30%) - vizuální, senzitivní, motorická

Migréna

A. Nejméně 5 atak musí splňovat bod B–D

B. Bolest hlavy trvá bez léčby 4–72 hodin

C. Bolest je možno charakterisovat aspoň dvěma z následujících příznaků:

- unilaterální lokalizace
- pulsující charakter
- střední až těžká intenzita
- zhoršování při fyzické námaze

D. Bolest je provázena nejméně jedním z těchto příznaků:

- nauzea a/nebo vomitus
- fotofobie a/nebo fonofobie

Migréna - terapie - akutní x profylaktická

- NSAID - ibuprofen, diclofenac, nimesulid
- Metamizol, paracetamol
- Kortikoidy - hydrocortison, dexametason
- Antiemetika
- Triptany - efekt pouze u migrény / cluster headache, na UP k dispozici i v s.c. formě
- **NE OPIÁTY**

Novalgin 5ml (2500mg) + Hydrocortison 100mg + MgSO₄ 1 amp 20% +

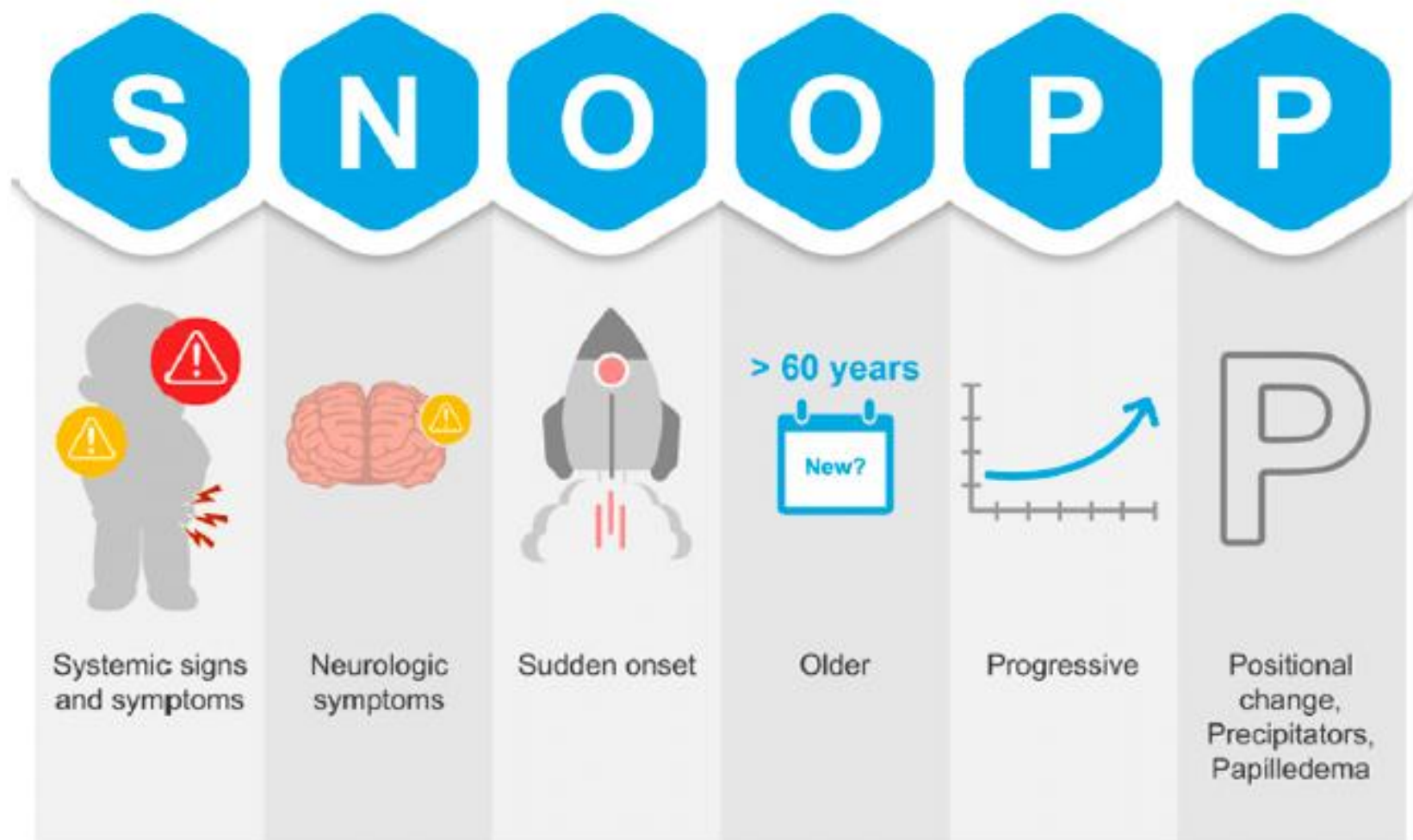
/anxieta 5mg Apaurin, Antiemetikum

/ 100ER iv.

RED FLAGS

- Náhlá velmi silná bolest hlavy jakou pacient nikdy nezažil
- Silná bolest hlavy, která narůstá
- Bolest hlavy vzniklá po fyzické námaze
- Bolest hlavy s horečkou (zvracení)
- Bolest hlavy + neurologická symptomatologie
- Bolest hlavy u pacientů s malignitou v AA, HIV+
- Nově vzniklá bolest hlavy u pacienta 50+

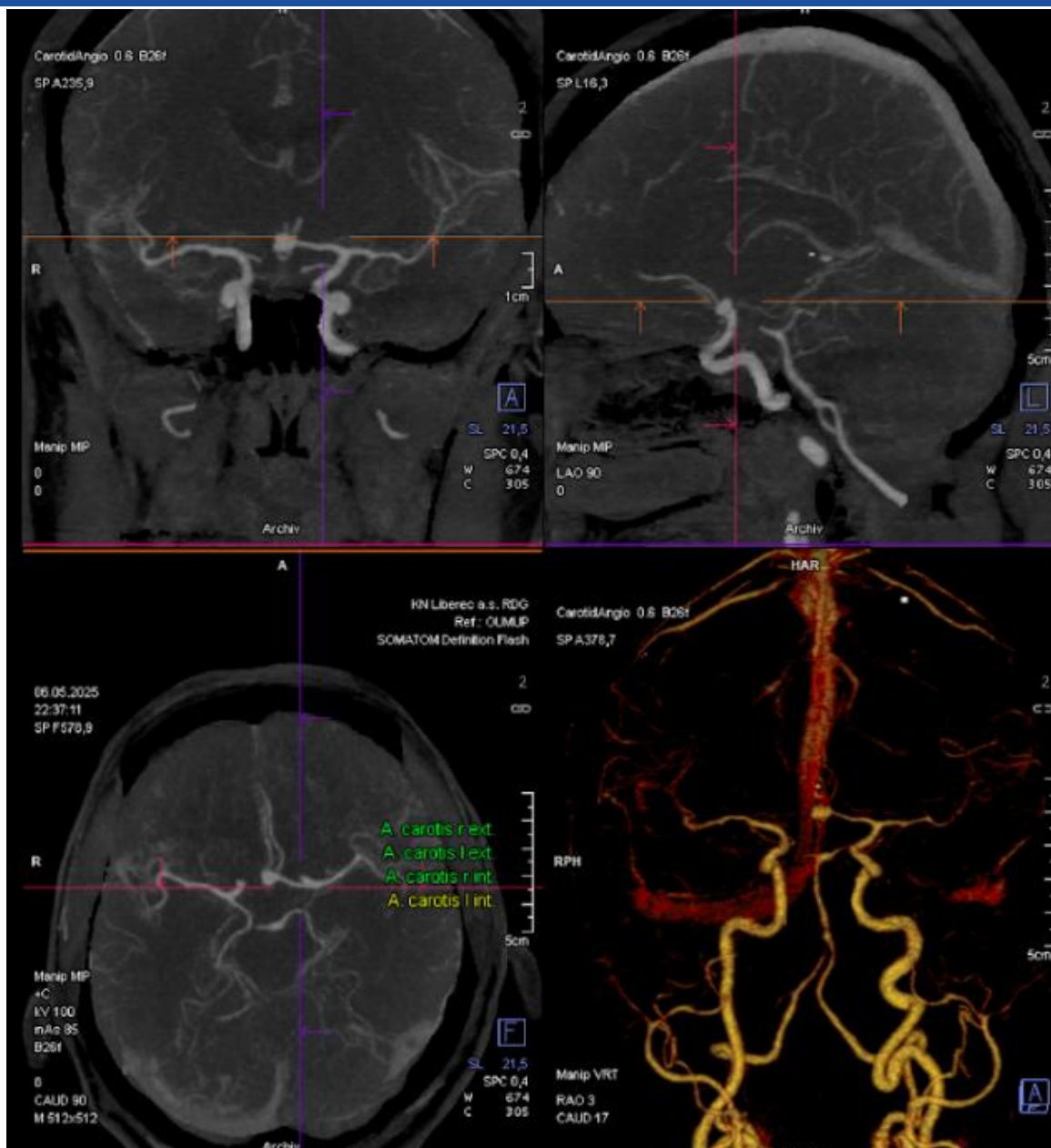
Náhle vzniklá bolest hlavy

- 51letý pacient
- OA: hypertenze, t.č. bez chronické léčby
- NO: na návštěvě při předklonu prudká bolest hlavy, na místě dle RZP STK až 250 mmHg
- GCS 15, neurologický nález v normě, HT korigovaná iv. urapidilem, na UP 155/80 mmHg, VAS 7/10

Náhle vzniklá bolest hlavy

Progredující bolest hlavy

- 43letý pacient, přivezen pro cefaleu, nauseu, zvracení
- OA: dosud sine, FA: dosud sine, AA: negativní
- NO: několik dní se necítí dobře, poslední týden každodenní bolesti hlavy, nevolnost, zvracení, bez teplot, nyní k nevydržení
- TK: 253/148 mmHg, TT 36 C, TF 82/min, SpO2 98%
- obj. neurologický nález v normě, lehce pomalejší PM tempo (i přes korekci STK)
- EKG - bez známek AKS, zn. hypertrofie LK
- TTE: difuzní hypertrofie LK
- CT nativ mozku - hypodenzita v BG vlevo - v.s. vaskulární etiologie
- CTA - aorty - bez známek disekce
- CTA - mozkových tepen - bez stenózy/uzávěru
- Závěr: urgentní hypertenzní krize, hypertenzní encefalopatie

Progredující bolest hlavy

- 30letá pacientka, odeslána ORL lékařem, postupně zhoršující se bolesti hlavy, bez nálezu příčiny v ORL oblasti, na bolesti hlavy netrpí
- NO: Týden rýma, bolesti pravé poloviny hlavy, za pravým okem, pulzující, bolest pravého zubu. Zhoršuje se.
Horečky/zimnice neměla.
Bolest hlavy se horší při předklonu hlavy.
Poklepově bolestivá pravá maxilární dutina.
Bolesti při polykání. Pocit horšího sluchu na pravé ucho.
- Obj. normální neurologický nález

Progredující bolest hlavy

- CT: patologický obsah v paranasálních dutinách, vzdušná pouze levá maxilární dutina

Progredující bolest hlavy

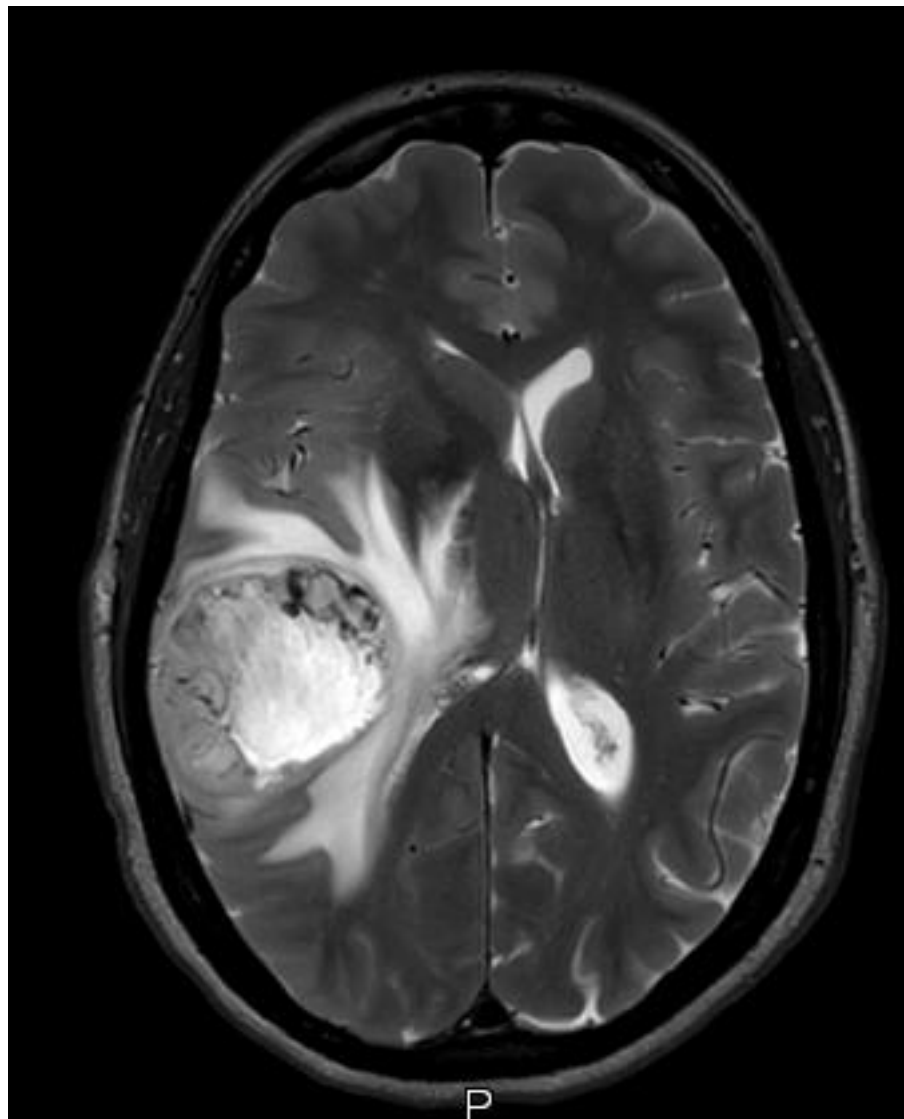
- 49letá pacientka, dosud zdravá, neléčena, bez anamnézy bolestí hlavy.
- NO: postupně několik dní bolesti hlavy, zhoršující se. Navštívila UP jiné nemocnice, podána analgetická infuze s efektem. Nyní přivedena kolegou, schvácená bolestí. Dnes od rána rozmazané vidění.
- Na UP: subj. VAS 10/10, schvácená bolestí, kruté bolesti hlavy TK 145/80, TT 36,5C, obj. lehká centrální levostranná hemiparéza

Progredující bolest hlavy

- CT + CTA - kde objemná expanze vpravo TP s výrazným perifokálním edémem
- Přijata na st. oddělení, zahájena antiedematozní terapie, maximální dávky analgetik, reakce pouze na morfin s.c.
- Doplněna MR mozku - v.s. GBM
- Operace, dle histologie high-grade gliom

Hemorrhage		Other headache diagnosis	
Subarachnoid	18/827 (2.2)	Post-lumbar puncture/epidural	4/827 (0.48)
Intra parenchymal	6/827 (0.7)	Postcoital	1/827 (0.12)
Subdural	1/827 (0.1)	Viral infection	25/827 (3.0)
		Respiratory causes	15/827 (1.8)
		Other non-head-related causes	93/827 (11.3)
Neoplasm of brain		Infection	
Infarction	3/827 (0.4)	Meningitis—bacterial ^c	2/827 (0.2)
Transient ischemic attack	17/827 (2.1)	Meningitis—cryptococcal ^d	1/827 (0.1)
		Meningitis—negative CSF culture ^e	4/827 (0.5)
		Mastoiditis	1/827 (0.1)
		Meningoencephalitis/encephalopathy	2/827 (0.2)

	All Hospitals, ^a N = 847 (%)
Primary headache	
Unknown cause	365/827 (44.1)
Migraine	194/827 (23.5)
Tension	57/827 (6.9)
Cluster	3/827 (0.4)

	All Hospitals, ^a N = 847 (%)
	(11.3)
ED disposition	
Discharged home	465/813 (57.2)
Did not wait (self-discharged)	14/813 (1.7)
Admitted	
Short-stay unit (observation unit)	189/813 (23.3)
Internal medicine	99/813 (12.2)
Neurosurgery	13/813 (1.6)
Intensive care unit	13/813 (1.6)

Procedure	Average effective radiation dose (mSv)
CT, head	2, equal to 8 months of background radiation
CT, spine	6, equal to 2 years of background radiation
CT, chest	7, equal to 2 years of background radiation
CT, colonoscopy	10, equal to 3 years of background radiation
CT, angiogram	16, equal to 4-5 years of background radiation
CT, whole body	20 or more, equal to 5-6 years of background radiation